

Kotoutumispalvelut ja kotouttamisen käytännöt

Heljä Siitari
Johtava sosiaalityöntekijä
Jyväskylän kaupunki
Kotoutumispalvelut

JYVÄSKYLÄ

A large, abstract blue graphic element in the bottom right corner, consisting of several overlapping, curved bands of different shades of blue, resembling a stylized globe or a modern logo element.

Maahanmuuttotilanne Jyväskylässä

- Ulkomaalaistaustaisia asukkaita Jyväskylässä noin 5 700 (noin 4 % väestöstä)
- Puolisot ja työperuste merkittävin muuton syy
- Kotoutumispalvelut:
- Pakolaiskiintiö 50, lisäksi perheenyhdistämiset
- Kuntapaikan saaneet turvapaikanhakijat, noin 20-30/vuosi tähän saakka
- Inkerinsuomalaisien paluumuutto

Kotoutuminen vs. kotouttaminen

- Kotoutuminen on kaksisuuntainen prosessi, yhteiskunta muuttuu ja maahanmuuttaja muuttuu.
- Kotoutuminen tapahtuu aina vuorovaikutuksessa suomalaisen yhteiskunnan kanssa, keskeisimmin arkipäivän tilanteissa.
- Perheenjäsenet kotoutuvat eriaikaisesti.
- Lohkoutunut eli segmentoitunut sopeutuminen: henkilön eritahtinen sopeutuminen yhteiskuntaan eri elämänalueilla (esim. kieli, kulttuuri, työelämä).
- Kotouttamisella tarkoitetaan viranomaisten järjestämiä kotoutumista edistäviä palveluja.

Monikulttuurisen työn keskeisiä periaatteita

- Kulttuurisensitiivinen työote
- Taustojen vaikutuksen ymmärtäminen erityisesti pakolaisten kohdalla
- Kotoutumisprosessin/maahantulokriisin ymmärtäminen
- Viranomaisaseman vaikutuksen ymmärtäminen asiakassuhteessa erityisesti pakolaisten kanssa työskennellessä

Lakisääteisiä kotoutumisen välineitä

Laki kotoutumisen edistämisestä:

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2010/20101386>

- Alkukartoitus
- Kotoutumissuunnitelma (TE-toimisto + kunta tai kunta)
- Tarpeen vaatiessa koko perheen kotoutumissuunnitelma tai lapsen kotoutumissuunnitelma

Vastaanottotyö

- Psykososiaalinen alkuvaiheen kartoitus
- Informaatio, neuvonta, ohjaus
- Rutiinien luomisen tärkeys-arki kotouttajana
- Ohjaus etuuksien piiriin
- Tietoa mt-palveluista-niiden normalisointia

TIEDOTTAMINEN, KOULUTUS,
KONSULTAATIO JA YHTEISTYÖ

KUNTALAISILLE,
POLIITTISILLE PÄÄTTÄJILLE
VIRANOMAISILLE
YM.

KOTOAUTUMIS- PALVELUT

ENNEN
MAAHAN-
TULO

- Tiedot tulijoista
- Alkujärjestelyt (asunnot, koulut ja päiväkodit, koulutus)

MAAHAN-
TULO

- Vastaanotto kentällä (yhdistysten edustajien kanssa)

ASIAKASOPASTUKSEN NEUVONTA, OHJAUS
JA AJANVARAUKSET SEKÄ TULKKAUS-
PALVELUJEN TILAUS JA KÄYTTÖ

ALKU-
VASTAAN-
OTTO

- Psykososiaalinen haastattelu
- Kotosuunnitelman teko
- Alkuinfot ja opastus yhdistykset mukana
- Asumiseen opastus
- Terveystarkastuksiin ohjaus
- Rekisteröityminen
- Toimeentuloturvan selvittäminen
- Lähiympäristöön tutustuminen
- Rutiinien luominen

KOTOU-
TUMISEN
TUKEMINEN

- **Palveluohjaus**
- **Psykososiaalinen tuki**
- Ohjaus vapaa-ajantoimintaan
- Kotosuunnitelmien tarkistaminen
- Nuorten kotosuunnitelmat
- Perheenyhdistämislausekset
- Erityisryhmien huomioiminen
- Kotokaveritoiminta

SIIRTY-
MINEN
ALUEELLE

**Paluumuuttajat
yhdessä ja pakolaiset
kolmen vuoden
jälkeen
maahantulosta**

ALUEELLE
SIIRTYMISEN
JÄLKEEN

- Perheen-
yhdistämislausekset
- Yhteistyö eri toimijoiden kanssa
- Mielenterveys-
työ tarvittaessa

- Yhteydet aluepalveluihin, jatkosuunnitelmien tekeminen yhdessä

Yhteistyötahoja

- Tulkkikeskus
- Tulkkipäivystys 1 kieli/päivä
- Yhteistyöverkostot laajoja: muut viranomaiset, Gloria, järjestöt, yhdistykset, liikuntaseurat, seurakunta, vokit, alaikäisinä tulleiden turvapaikanhakijoiden yksiköt
- Käytännön työvälineitä:
 - [Psykososiaalinen alkukartoitus](#)
 - [Kotoutumisen seuranta](#)
 - [Lähtöhaastattelu](#)

Linkkejä:

- www.kotouttaminen.fi
- www.infopankki.fi
- Jyväskylän kaupungin kotoutumispalvelut:

<http://www.jyvaskyla.fi/sosiaalipalvelut/maahanmuuttajat/kotoutumispalvelut>

Kotona Jyväskylässä-hanke

- Kohteena kaikki maahanmuuttajat
- Kotoutumislain mukaiset alkukartoitukset
- Neuvonta- ja ohjauspalvelujen kehittäminen Info-Glorian kanssa
- Kielenopetuksen koordinointi
- Jatkokoulutukseen osallistumisen edistäminen
- Työvalmentaja->työelämäkontaktit

